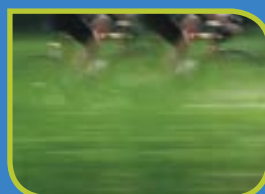

MILIEU- EN NATUURVERENIGINGEN
VOOR DUURZAAM LOKAAL MILIEUBELEID

ZELFTEST VOOR LOKALE RADEN

Evaluëren om te evolueren

Doe de test...

Als je een werking wil evalueren, moet je een maatstaf hebben. Je moet weten wat een ideale werking kan zijn, om daaraan de eigen werking te spiegelen. Hier dient men echter soepel mee om te gaan. Deze maatstaf mag geen keurslijf worden. Elke milieuraad is anders. Elke gemeente is verschillend. Je dient dus tijdens discussies telkens na te gaan wat voor jouw specifieke situatie de beste oplossing is. Dit kan zonder problemen afwijken van wat algemeen gangbaar is.

Nochtans bestaan er enkele algemene aanbevelingen die hun waarde hebben en van toepassing zijn voor de meeste milieuraden. Denk aan de bepalingen van de Samenwerkingsovereenkomst over de samenstelling van de raad, frequentie van vergaderen, de aanwezigheid van een huishoudelijk reglement, enzovoort. Tandem heeft geprobeerd om die maatstaven in een zelfevaluatietest, kortweg een zelftest, te gieten. Door deze test in te vullen, kan je individueel en nadien in groep de werking van jouw milieuraad evalueren.

De bedoeling is dat de leden van de milieuraad individueel voor zichzelf de zelftest invullen en dat daarna tijdens een vergadering van de milieuraad over de resultaten wordt gediscussieerd. Na de discussies over de verschillende thema's, moeten werkpunten geformuleerd worden waar nodig. Rapportering is hierbij heel belangrijk. We overlopen schematisch hoe je met de milieuraad een zelfevaluatie kan uitvoeren met behulp van onze zelftest. Dit gebeurt best op het einde of in het begin van het jaar.

Deze procedure is slechts een aanbeveling. Je kan steeds kiezen om op een andere manier om te gaan met de zelftest. Het is een werkinstrument waarmee je vrij kan omspringen op de manier die het best bij jouw milieuraad past. Enkele voorbeelden:

- De zelftest kan als eerst snelle test dienen om te zien hoe ver je staat. Dat is zeker nuttig voor raden die zelden tot een evaluatie komen, of waar de evaluatie louter een formaliteit is. Misschien denk je dat het allemaal wel geen probleem is en dat de raad optimaal functioneert, terwijl het eigenlijk veel beter en aangener kan. Neem met de zelftest dan de proef op de som! Afhankelijk van het resultaat van de test, kan je nog een discussie starten.
- De zelftest kan ook dienen als basis voor het uitwerken van een eigen, meer gedetailleerde vragenlijst. Je hebt met de zelftest een overzicht van de thema's die zeker je aandacht verdienen.

Praktisch...

Vooraf:

- De secretaris of de voorzitter bezorgt de zelftest aan alle stemgerechtigde leden.
- De leden vullen de zelftest thuis in. Mogelijke argumenten worden neergeschreven om eventueel aan te halen tijdens de vergadering.

Tijdens de vergadering:

- De voorzitter leest een vraag uit de zelftest voor en peilt via handopsteking naar de antwoorden van de leden.
- De voorzitter peilt naar inhoudelijke argumenten. Ook minderheidsstandpunten zijn hierbij belangrijk. Ook als één of twee leden een andere mening hebben dan de andere, is dit een belangrijk signaal. Het is dan ook niet belangrijk om tot een consensus rond het antwoord te komen. De bedoeling is dat er wordt gezocht naar mogelijke verbeterpunten.
- De secretaris noteert de antwoorden en de argumenten in het verslag.
- De voorzitter zoekt met de leden naar verbeterpunten voor eventuele problemen die zich voordoen. Ook als een aspect van de werking goed draait, kan het onderhouden hiervan, een verbeterpunt zijn. De vragen in de zelftest zijn ook wat suggestief geformuleerd. Als je 'nee' antwoordt, vind je in de vraag meteen al een mogelijke oplossing. Aan het einde van de vragenlijst zijn een aantal extra tips opgenomen voor een betere werking. Je vindt er nog veel meer in het boek 'Gemeentelijke Milieuraad. Wat moet? Wat kan? Hoe halen we er meer uit?' van Peter Norro, Dominik Ronse en Dirk Uyttendaele (2005).
- Als de volledige zelftest is afgewerkt, worden alle verbeterpunten overlopen door de secretaris. Prioriteiten worden vastgelegd door de leden. Hier moeten allicht keuzes gemaakt worden. Het is niet altijd mogelijk om aan alle verbeterpunten te werken tijdens het komende werkjaar.

Na de vergadering:

- Het is mogelijk dat voor enkele verbeterpunten de medewerking nodig is van derden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ambtenaren of schepenen die misschien niet aanwezig waren tijdens de vergadering. Licht hen in over de zelfevaluatie en maak tijdig de nodige afspraken. Spreek tijdens de vergadering af wie dit op zich neemt.
- De verbeterpunten dienen opgevolgd te worden (zie 4.4).
- In ieder geval dient men de zelftest na elk werkjaar opnieuw uit te voeren.

Omcirkel in welke mate je akkoord gaat met de stelling:

relatie milieuraad - overheid

De milieuraad ondervindt weinig tot geen politieke druk. Het gemeentebestuur respecteert onze onafhankelijkheid. De raad moet niet bevreesd zijn dat een negatief advies een negatieve weerslag zal hebben op de relaties met het gemeentebestuur of op de werkingsmiddelen.	0 1 2 3 4 5
De Milieuraad kan meestal in een vroeg stadium van de besluitvorming adviseren. Er wordt niet gewacht tot het besluit helemaal klaar is. De Milieuraad mag zich geregeld uitspreken over plannen en ideeën.	0 1 2 3 4 5
Je krijgt de ruimte, het budget en de administratieve ondersteuning om eigen initiatieven te ontwikkelen.	0 1 2 3 4 5
De schepen van milieu is meestal aanwezig.	0 1 2 3 4 5
Ambtenaren van de administratie zijn bereid uitleg te komen geven.	0 1 2 3 4 5
De impact op het gemeentelijk milieubeleid kan bevredigend genoemd worden. Adviezen van de mileuraad worden serieus genomen, bij niet-navolging wordt er meestal ook duidelijk gecommuniceerd waarom.	0 1 2 3 4 5

samenstelling en organisatie

Alle geledingen van de bevolking zijn vertegenwoordigd in de milieuraad (jong en oud, middenstander, landbouwer, jager, cultuurminnaar, geïnteresseerde burger, milieu- en natuurverenigingen...).	0 1 2 3 4 5
De uitnodigingen voor de algemene vergadering worden tijdig verstuurd.	0 1 2 3 4 5
Vertegenwoordigers van politieke partijen, gemeentepersoneel of leden van de gemeenteraad zijn uitgesloten van stemrecht.	0 1 2 3 4 5
De raad komt voldoende samen om behoorlijk te functioneren.	0 1 2 3 4 5
De milieuraad beschikt over een goed huishoudelijk reglement.	0 1 2 3 4 5
De adviezen worden gecommuniceerd naar een breder publiek, vb. via ledenbladen van verenigingen, gemeentelijk infoblad, website,...	0 1 2 3 4 5

in de vergadering - vergaderstijl

Iedereen kan bijdragen tot de discussie.	0 1 2 3 4 5
De voorzitter probeert steeds tot een werkbare consensus te komen.	0 1 2 3 4 5
De discussies worden efficiënt geleid en de vergadering begint en eindigt op tijd.	0 1 2 3 4 5
De meeste aanwezigen hebben voeling met hun achterban. Ze hebben cruciale vragen binnen hun geleding doorgenomen. Ze verkondigen niet enkel hun eigen mening.	0 1 2 3 4 5
Af en toe wordt er een externe expert betrokken bij de vergaderingen van de milieuraad, bijvoorbeeld als de besproken materie heel technisch is.	0 1 2 3 4 5
Op vrijwel elke bijeenkomst is minstens 1 van de 3 aanwezige leden een vertegenwoordiger van de milieu- en natuurbeweging.	0 1 2 3 4 5
Je krijgt voldoende uitleg en achtergrondinformatie over de behandelde onderwerpen. Je moet een dossier geen uren bestuderen om het te begrijpen.	0 1 2 3 4 5
Beide geslachten zijn steeds vertegenwoordigd door minstens eenderde van de stemgerechtigde leden.	0 1 2 3 4 5

bereken nu je eindscore

..... X 1 punt=
 X 2 punten=
 X 3 punten=
 X 4 punten=
 X 5 punten=
 + _____
EINDRESULTAAT:%

Is je eindresultaat **minder dan 60%**, dan is er (heel) dringend werk aan de winkel!
Bekijk zeker ook eens de tips hieronder !

Behaal je **tussen 60 en 80%**, dan zit de werking goed, al kan er hier en daar waarschijnlijk nog wel iets verbeteren.

Een score **hoger dan 80%** wijst op een (nagenoeg) perfecte werking. Houden zo!

10 tips voor een dynamische milieuraad

Vraag je zelf af of iedereen aan het woord komt. Zijn alle betrokken partijen vertegenwoordigd in de lokale milieuraad?

Efficiënt vergaderen: een duidelijke concrete agenda, een coöperatieve vergaderstijl en een voorzitter met een rol die voor iedereen duidelijk is, zorgen voor betere en snellere resultaten.

Efficiënt vergaderen kan je leren, en dat moet niet duur zijn. Bied de mogelijkheid aan voorzitter en leden om een korte cursus vergaderen te volgen.

Las af en toe een informele activiteit in. Bezoek samen met de raadsleden een milieu-initiatief (bedrijf, natuureservaat, ...) of drink nog iets nadien.

Steek niet te veel tijd in zaken die je niet zinvol vindt en wees realistisch in je doelstellingen.

Hoe doen anderen het? Samenwerken aan intergemeentelijke milieu-initiatieven is leerrijk en motiverend. Misschien kan je iets opzetten met een andere adviesraad?

Een verslag bevat onder meer: wie er aanwezig was, welke agendapunten er aan bod kwamen, welke concrete beslissingen er gemaakt zijn, welke praktische afspraken, opvolging van adviezen...

Beperk je niet tot de adviezen waartoe de raad verplicht is. De milieuraad kan ook adviseren op eigen initiatief, sensibiliseren of milieuklachten aankaarten.

De milieuraad kan ook activiteiten organiseren met en voor 'buitenstaanders': wandelingen, een tentoonstelling,...

Bekijk wat er met de adviezen gebeurt. Wordt het advies niet gevolgd, vraag dan uitleg. Op die manier vermijd je zinloos werk.

Voor meer concrete tips kan je natuurlijk altijd terecht op het **Tandemsecretariaat**

e-mail: info@tandemweb.be - tel. 02 282 19 40

